

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa K. Z.

przeciwko D. S.A. w W.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 lutego 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 18 października 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od skarżącego na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa
tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda K. Z. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 18 października 2018 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości

lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji, czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, www.sn.pl). Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, www.sn.pl).

Zdaniem skarżącego, istnieje potrzeba wykładni art. 366 k.p.c. ze względu na rozbieżności w orzecznictwie sądów co do sposobu rozumienia tego przepisu i poważne wątpliwości co do sposobu interpretowania użytego w tym przepisie sformułowania, że wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia. Ponadto występuje potrzeba wykładni art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2357 z późn. zm.) z uwagi na rozbieżności w orzecznictwie sądów co do sposobu rozumienia tego przepisu i ze względu na poważne wątpliwości co do sposobu interpretowania postawionego w tym przepisie wymogu, aby bank zobowiązał się poprzez umowę kredytu do oddania do dyspozycji kredytobiorcy kwoty środków pieniężnych na czas oznaczony, a kredytobiorca został zobowiązany do korzystania z takiej kwoty środków pieniężnych na warunkach określonych w umowie.

Odnosząc się do argumentacji dotyczącej art. 366 k.p.c., należy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę na to, że podstawą rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego był art. 189 k.p.c., a nie przepis powołany przez skarżącego. Sąd Apelacyjny ocenił bowiem, że wyrok ustalający nieważność lub nieistnienie umowy kredytu nie tylko nie usunie niepewności co do prawa, lecz otworzy powodowi drogę do ewentualnego procesu o zapłatę. Wobec tego wyjaśnianie przez Sąd Najwyższy wątpliwości skarżącego mających podstawę w art. 366 k.p.c. nie ma wpływu na rozstrzygnięcie skargi kasacyjnej. Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę, że przepis art. 366 k.p.c. był wielokrotnie przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego, skarżący zaś, pomimo rozbudowanej argumentacji, nie wykazał w istocie rozbieżności w orzecznictwie w identycznych lub zbliżonych stanach faktycznych ani wątpliwości co do rozumienia tego przepisu. O tym, jaki jest zakres związania wyrokiem oddalającym powództwo Sąd Najwyższy wypowiadał się wielokrotnie (zob. np. wyroki z dnia 18 lipca 2019 r., sygn. akt I CSK 323/18, z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt I CSK 708/17, z dnia 3 października 2014 r., sygn. akt V CSK 528/13, z dnia 15 marca 2013 r., sygn. akt V CSK 231/12, www.sn.pl). Podstawą oddalenia powództwa był zaś przepis art. 189 k.p.c., dotyczący interesu prawnego w wytoczeniu powództwa. Również w tym zakresie nie wykazano istnienia rzeczywistych wątpliwości co do rozumienia tego pojęcia, wielokrotnie zresztą

w orzecznictwie Sądu Najwyższego przedstawianego. Wystarczy w tym miejscu powołać wyrok z dnia 3 października 2014 r., V CSK 528/13, w uzasadnieniu którego Sąd Najwyższy wyjaśnił, że żądanie ustalenia prawa lub stosunku prawnego może być skutecznie zgłoszone wyjątkowo, gdy powód wykaze, że ma interes prawny w uzyskaniu takiego rozstrzygnięcia. Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie ryzyko naruszenia w przyszłości praw powoda. Jeżeli doszło już do naruszenia prawa, w związku z którym powodowi służy roszczenie o świadczenie, wyłączona jest możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, skoro sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza. Taka właśnie sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, skoro skarżący powoływał się na już zaistniałe naruszenie jego praw przez zawarcie nieważnej umowy kredytu. W takiej sytuacji przysługują inne roszczenia, a kwestia ważności bądź istnienia umowy kredytu podlega wówczas ocenie jako przesłanka ich zasadności.

Powołanie się na potrzebę wykładni art. 69 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe również nie uzasadnia przyjęcia skargi do rozpoznania, w sytuacji bowiem niewykazania interesu prawnego w żądania ustalenia nieważności lub nieistnienia umowy kredytu, kwestia ta nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Podkreślić należy, że przy ocenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy odnosi się tylko do tych przyczyn kasacyjnych, które zostały przez skarżącego określone we wniosku. Z urzędu bada jedynie to, czy nie doszło do nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji, w niniejszej sprawie zaś taka sytuacja nie zachodzi. Sąd Najwyższy nie bada natomiast zasadności skargi kasacyjnej, na tym etapie postępowania wyłączone jest zatem rozważanie, czy zawarta przez strony umowa kredytu denominowanego we frankach była ważna czy nieważna i jakie ewentualnie prawne konsekwencje z takiej oceny mogą wynikać.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

aj